

Шварц-Шилинг: Историја је на страни оних који се враћају кући

Високи представник и специјални представник ЕУ, Кристијан Шварц-Шилинг, данас је повратницима у Дрвар рекао да би се механизми за помоћ посебним групама повратника могли примијенити и примијениће се и другдје, како би сви од њих имали од користи, те да је историја на њиховој страни.

У говору пред Општинским вијећем Дрвара, у којем се осврнуо на бројна питања која се тичу повратка и помирења, високи представник и специјални представник ЕУ оцијенио је напредак постигнут у области повратка; истакао иницијативу коју је покренуо са циљем побољшања услова у Сребреници; те упоредио данашње услове у Дрвару са онима када је први пут посјетио ову општину, прије цијелог једног десетљећа.

Шварц-Шилинг је рекао да је у протеклих 12 година у повратак уложено јако пуно труда, и да је постигнут велик напредак. Међутим, јасно је дао до знања да не сматра да је постигнут довољан напредак у смислу самоодрживости тог процеса, те да је зато потребно уложити додатне напоре.

Високи представник и специјални представник ЕУ рекао је да је Сребреница посебан случај, јер је у њој почињен геноцид. “Али, механизми који су дефинисани и успостављени како би се помогло повратницима у Сребреницу могу се примијенити и овдје, у Дрвару, и у другим мјестима у Босни и Херцеговини,” рекао је.

Шварц-Шилинг је такође објаснио шта намјерава да уради за повратнике у Сребреницу.

“Сљедеће седмице моја Канцеларија ће окупити представнике

државних, ентитетских и општинских агенција и њихових међународних партнера, како би се постигао договор о најефикаснијим начинима за, на примјер, уклањање бирократских препрека које спречавају повратак, као што су проблеми када је ријеч о доступности здравствене и социјалне заштите,” рекао је. “Такође, разматрамо програме који могу помоћи у привлачењу инвестиција у том подручју, како би се осигурало отварање пријекто потребних радних мјеста.”

Високи представник и специјални представник ЕУ скренуо је пажњу на важност текуће економске помоћи Сребреници и процесу повратка генерално. “Економска помоћ у Сребреници, али и у свим другим крајевима Босне и Херцеговине, представља незамјењив стуб одрживог повратка. То није споредан, него практичан предуслов за достојанствен живот грађана,” рекао је.

Шварц-Шилинг је истакао да су, када је први пут посјетио Дрвар као међународни медијатор – а следеће седмице биће тачно десет година од тада – околности биле сасвим другачије, и да у општинском вијећу није био добродошао.

“Начелник Дрвара у то вријеме глатко је одбијао сваки разговор о повратку. Рекао је да то није у оквиру његове надлежности. Ја сам зато разговарао са његовим замјеником, иако ни он није био пуно сусретљивији,” рекао је високи представник и специјални представник ЕУ.

“Ја сам тврдио да сви грађани имају неотуђиво право да се врате у своје домове. Међутим, тај принцип нису прихватили нити начелник, нити његов замјеник. Наши разговори нису донијели резулте,” рекао је Шварц-Шилинг у свом обраћању, додавши да су, убрзо након његове посјете, у центру града намјерно запаљене 22 куће у власништву расељених породица.

“Такав почетак није нимало обећавао,” наставио је господин Шварц-Шилинг. “Али, људи су се ипак вратили у Дрвар. Историја је била на страни оних који су се вратили у своје домове, и оних који су их након повратка прихватили.”

Високи представник и специјални представник ЕУ говорио је о физичкој опасности којој су повратници у Дрвар били изложени, те се посебно осврнуо на напад на Милета Марчету, бившег начелника те општине, који је и сам био присутан током обраћања високог представника.

“Потребно је много времена да се промијене начин размишљања и осјећања код људи,” наставио је Шварц-Шилинг. “Али, настављен је процес који је започет 1997. године, у којем је све више грађана прихватило право на повратак и пригрлило процес помирења.”

“Он неће бити окончан док сви грађани ове заједнице не остваре сва своја права, економска, социјална и политичка. Злочини из прошлости и даље имају негативан утицај на садашњост, у погледу стварних и примијећених предрасуда, у погледу неповјерења и искључивања.”

“Морамо се суочити са овом чињеницом како бисмо осигурали да не изгубимо замах који је постигнут прије неколико година, када је остварен највећи степен повратка,” рекао је високи представник и специјални представник ЕУ, истакавши да је Дрвар заједница која показује колико је могуће урадити, без обзира на то колико су почетне околности биле обесхрабрујуће.